

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Kulturmiljöenheten
Hanna Gelotte
08-785 4459

BESLUT

Datum
2007-10-10

Beteckning
432-07-93688

1 (3)

L 1952
(shre)

Östra Södermanlands Järnväg
Box 53
647 22 Mariefred

Byggnadsminnesförklaring av Taxinge-Näsby stationshus,
Finkarby 6:3, ~~Södertälje kommun~~
Nykvarn kommun

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 7 § lagen (1988:950) om kulturminnen
m m (KML) Taxinge-Näsby stationshus för byggnadsminne.

SKYDDSBESTÄMMELSER

För Taxinge-Näsby stationshus gäller följande skyddsbestämmelser:

1. Byggnaden får inte rivas eller flyttas.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme.
3. Byggnaden får inte till sin exteriör byggas om eller på annat sätt förändras.
4. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial och metoder, på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
5. Det på situationssplanen markerade, med särskild linje avgränsade området får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt ändras. Området skall vårdas och hållas i ett sådant skick att dess karaktär inte förvanskas.

MOTIVERING FÖR BYGGNADSMINNESFÖRKLARINGEN

Taxinge-Näsby stationshus har ett stort kulturhistoriskt och arkitektoniskt värde. Byggnaden har en välbevarad arkitektur och gestaltar en del av det mycket expansiva svenska järnvägsbyggandet i slutet av 1800-talet. Stationshuset ingår även som en del av moderniseringen av Näsby gods som påbörjades under 1800-talets senare del, och fortsatte en bit in på 1900-talet, då en rad funktionsbyggnader tillkom. Däribland kan nämnas affärsbyggnaden, inspektorbostaden, stallet, lagården samt smedjan alla uppförda i tegel.

HISTORIK

Under slutet av 1800-talet pågick stora utbyggnader av det svenska järnvägsnätet, både i statlig och privat regi. I Eskilstunaregionen behövdes en förbindelse med det statliga stambanenätet. Därför bildades det privata bolaget Norra

2007-10-22 beslut kmlh
kopla till kmlh: BM-reg. A:10/12

Södermanlands Järnväg AB som skulle anlägga och driva järnvägslinjen från Saltskog station i Södertälje till Eskilstuna. Ägaren till Näsby gods i Taxinge socken och en av huvudägarna i järnvägsbolaget, greve Arvid Posse, var angelägen om att en station skulle ligga i anslutning till godset och bekostade därför uppförandet av en sådan.

Norra Sörmlands järnväg invigdes i september 1895 av kung Oskar II. Taxinge-Näsby stationshus togs i bruk samma år. Det blev en för trakten något avvikande byggnad i med höga trappgavlar i skånsk stil. Stationshuset uppfördes i tegel. Samma material kom även att användas till flertalet av de nya funktionsbyggnader som tillkom under Näsby gods expansionsperiod under 1800-talet senare del och början av 1900-talet.

Från början inrymde stationen både postkontor och väntsal, men posten lades ner 1967. Taxinge-Näsby användes som järnvägsstation fram till 1974.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Taxinge-Näsby stationshus förklarades enligt regeringsbeslut den 8 juli 1999 för statligt byggnadsminne. Skyddsföreskrifter som utarbetats av Riksantikvarieämbetet fastställdes i samma regeringsbeslut.

Stationshuset såldes till Östra Södermanlands Järnväg den 28 april 2000. Enligt 3 kap 1 § KML skall ett statligt byggnadsminne som övergår till annan ägare än staten därmed utgöra ett byggnadsminne enligt denna lag.

UPPLYSNINGAR

Om det finns särskilda skäl, kan Länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid med skyddsbestämmelserna. Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäliga med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs.

Beslutet kan överklagas hos Länsrätten i Stockholms län enligt anvisningar på bilaga.

Mats Jonsäter

Länsantikvarie

Hanna Gelotte

Antikvarie

Bilaga
Situationsplan
Besvärshänvisning

Kopia till
Mk (exp, hla, hge)
Riksantikvarieämbetet
Stockholms länsmuseum
Byggnadsnämnden i Nykvarns kommun (med lagakraftsbevis)
Lantmäterimyndigheten i Nykvarns kommun (med lagakraftsbevis)